

РЕШЕНИЕ

№ 7387

гр. София, 27.11.2015 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав,
в публично заседание на 16.11.2015 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **9604** по описа за **2015** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващи от АПК.

Делото е образувано по повод подадена жалба от Д. М. Б. от [населено място] срещу Заповед № РД-201337/15.09.2015г. на Ректора на Софийски университет „Св. К. О.“.

В жалбата се сочи следното: Моли да бъде отменена оспорената заповед като незаконосъобразна и нищожна и да бъде възстановен като редовен докторант в катедра „Икономика“ в Стопански факултет на СУ „Св. К. О.“. Заповедта разпореждала постоянното и окончателно отстраняване на Б. от Университета, докато в разпоредбата на чл. 74, ал.2 от Закона за висшето образование, на който тя се позовава, се предвиждала възможност за отстраняване единствено за определен срок, който липсвало като определен в заповедта. Заповедта се основавала на т. 2 от посочената разпоредба, която визирала обаче „системно“ неизпълнение на задълженията, каквито аргументи във фактическите предпоставки, описани в заповедта липсвали. Заповедта съдържала и абсолютно неверни твърдения, че „докторантът не е направил обзор на научната литература и проучване на международния опит“. Видно било от протокола за изпит по специалността, че докторантът е преминал този изпит по специалността на 21.05.2014г. с оценка много добър 5. Целта на последния била именно да се провери подготовката на докторанта в научната област, в която ще пише дисертация, а именно . за проверка дали се е запознал с научните разработки в литературата до момента. Конспектът за изпита включвал именно научната литература в тази сфера и международния опит, поради

което вземането и изпита доказвало, че докторантът е запознат с тях. Не било вярно и твърдението, че липсват доказателства и отчет за преподавателската работа. Счита, че последното е задължение на Университета, а това е и една от основните причини лицето да запише съответната докторантура – правото да преподава, което не му е осигурено, въпреки многократните му запитвания. Сочил, че е придобил право за преподаване от датата на вземане на последния изпит „докторантски минимум” -21.05.2014г. Сочил, че считано от този момент, въпреки изминалите три семестъра, не му е осигурено право да преподава, което е осигурявано на лица с по-ниска степен на подготовка. На следващо място намира, че твърдението, че няма научни публикации представлява манипулация. Утвърдената практика била публикациите да се правят повече към крайния момент на докторантурата, а понякога дори след него, в който случай защитата се отлагала. Последните били вписани в индивидуалния план на обучение във всяка година на докторантурата, но изборът кога да бъдат изпълнени, бил оставен на докторанта. Основна задача на докторанта била да работи върху дисертацията си, а научните публикации се явявали след това и представляват част от дисертацията под формата на научна статия. Необходимост от тези статии произтичала от вътрешен документ на Университета, наречен „Критерии и изисквания към докторските степени за получаване на научна и образователна степен „доктор”. Там било дефинирано изискването докторантите да съберат определен брой точки по точкова система за допускане до защита. Точките се давали за различни научни дейности, една от които е публикацията на научна статия. Същите били необходими към момента на „предварително обсъждане”, т.е. вътрешната защита на дисертацията пред Катедрата, преди Д. да бъде отчислен и да му бъде насрочена дата за официална защита. Прави извод, че тези публикации са необходими към крайния срок на докторантурата и липсата им не създава пречки на по-ранен етап. Твърди, че към момента на началото на процедурата по отстраняването си е имал готовност за научна публикация, която следва да бъде реализирана към месец ноември, 2015г., както и че следва да бъде съобразяван моментът на предаването ѝ за публикация, а не на реалното ѝ публикуване, който може да се забави във времето, поради технологични причини при издателствата.

Относно твърдението за „липса на участие в научни конференции и семинари” намира също, че последното носи точки и е необходимо едва преди вътрешната защита. Не следвало същите да са разпределени равномерно във времето. Счита, че за семинарите носи отговорност не само докторантът, а и Университетът. За докторанта имало задължение за участие само пред т.нар. „Научен семинар на катедрата”, за което му се дават 15 т., което свеждало необходимостта от участие в други семинари само до още един за срока на докторантурата. Въпросният семинар обаче бил задължение и отговорност на катедрата. Не е съгласен и с последно посочения факт – липса на тримесечни отчети. Такива никой докторант не правел, защото дублирали ежедневната работа и комуникация с научния ръководител. Счита, че неговият научен ръководител, пред който следва да се представят отчетите, е напълно в течение с работата му, което изключва необходимостта от такива отчети. Практиката била да не се пишат отчети на 3 месеца, а цялата работа да се отчита в годишния отчет пред Катедрата. Липсвали и предупреждения и покани към лицето в тази насока. Б. бил получил положителна атестация за първата година от докторантурата си при същите обстоятелства – без представяне на тримесечни отчети, като по този въпрос липсвала забележка. В заповедта липсвали мотиви относно основното задължение на

докторанта – да изследва и пише дисертация. Последното означавало, че за Университета не съществува установен проблем относно дисертацията на лицето, която е основната и първостепенна задача на докторанта. Сочил, че е работил и писал по три теми, които са „Сива икономика“, „Неопротекционизъм“ и „Сива икономика и търговия без ДДС в информационните технологии“. Работата по тези три теми била отчетена в годишния доклад на лицето и не е оспорена от Катедрата или научния ръководител. Имало несъответствие в оценката на постигнатото между Б. и научния му ръководител, който считал, че работата няма достатъчна научна стойност. По тези причини била започната работа по три различни теми. Основната част от тази работа била съсредоточена във втората година, за която научният ръководител е предложил „отрицателна атестация“. Счита, че се касае за лично несъгласие на научния ръководител с тезите му и методите на работа, което е и реалният мотив за издаване на заповедта.

Сочил, че в хода на процедурата са нарушени множество правила, които са предписани с вътрешни актове на университета, но нямал право да оспори последните по съдебен ред. Твърдил като нарушение липсата на каквато и да била информираност, че отстраняването му ще се гледа на катедрен съвет. Не е уведомен, нито канен да представи защита пред Факултетния съвет, който следва да се произнесе по „отрицателната атестация“, гласувана от Катедрения съвет. Не е уведомен за тези решения, за които научил случайно. Не бил канен от Ректора или който и да било да даде обяснения по обвиненията, които не му били предоставени и при поискване, с мотив – наличието на съдебен спор.

Счита, че е имало различни опции за разрешаване на проблема извън отстраняването му : 1. Чрез отправяне на препоръки за отстраняване на констатираните нередности; 2. Удължаване на докторантурата за довършване на несвършени задължения без заплащане; 3. Отлагане датата на защитата до отстраняване на нередовността; 4. Смяна на научния ръководител.

Намира, че основно за прекратената докторантура са следните факти: Лицето е взело всички изпити; 2. Няма забележки към работата му, нито указания за отстраняване на нередности; 3. Посочените в заповедта основания сочат към лесно отстранявани елементи, които не следва да водят до крайни решения като изключване от Университета. Твърди, че има желание да получи научна степен „доктор“, като моли за отмяна на заповедта.

В проведеното открито съдебно заседание жалбоподателят се явява лично, като поддържа жалбата на посочените в същата основания.

Ответникът – Ректор на СУ „С. К. О.“ се представлява от юрк К. с редовно пълномощно. Оспорва жалбата, моли заповедта да бъде потвърдена като правилна и законосъобразна. Депозира подробни писмени бележки.

Съдът, за да се произнесе по жалбата, съобрази следното:

Жалбата е подадена в законоустановения и от активно легитимирано лице, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, същата се явява основателна, поради следните съображения:

От представените и служебно приложени към делото доказателства, неоспорени от страните, от фактическа страна се установи следното:

Жалбоподателят Д. Б. е зачислен в редовна докторантура в Стопански факултетна СУ „С. К. О.“ със Заповед № РД-20-254/30.01.2013г. по професионално

направление 3.8.Икономика – Политическа икономика – със срок на обучение от 10.02.2013г. до 10.02.2016г.

С оспорената заповед № РД-20-1337/15.09.2015г. на Ректора на СУ „С. К. О.“ Б. е отстранен като редовен докторант към катедра „Икономика“ при университета, на основание чл. 74, ал.2, т. 2 във връзка с чл. 32, ал.1, т. 4 от Закона за висшето образование, чл. 29, ал.2, т. 6 от Правилника за устройство и дейността на СУ, доклад на Декана на Стопански факултет с вх. № 70.14-210 от 18.05.2015г. и Решение на Факултетния съвет на Стопански факултет по протокол № 6/12.05.2015г. Мотивите, изложени в заповедта са следните: Д. Б. не изпълнява задачите си в сроковете, определени с индивидуалния план; включените в плана научноизследователски дейности през втората година на докторантурата не са изпълнени – няма научни публикации, не е направен обзор на научната литература и проучване на международния опит, няма участие в семинари или конференции по работната тема и др. Д. не е изпълнил задълженията си да отчита своята работа на края на всяко тримесечие, като представя пред ръководителя на приемащото структурно звено доклад за изпълнение на индивидуалния му план, към който да прилага отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторски минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателства и отчет за преподавателската работа.

На 28.04.2015г. е проведено заседание на катедрения съвет на Катедра „Икономика“. На същия са разгледани възражения на Д. Б. във връзка с дадена му отрицателна атестация от 24.03.2015г. на ФС за 2014г. (прил. на листи 35-37 по делото), като са разгледани възможности и проекторешения да бъде предложено на ФС решението за тази атестация да бъде отменено. Последните са отхвърлени при гласуването. Изготвен е доклад от 07.05.2015г. от проф. С. П. – ръководител на катедра „Икономика“ до декана на Стопанския факултет, с който на основание чл. 61, ал.1, т. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. К. О.“ Катедра „Икономика“ потвърждава становището си за отчисляване на лицето като докторант без право на защита. Същото е адресирано до Ректора на СУ „Св. К. О.“, с оглед предходно такова взето решение на 24.03.2015г. на Факултетния съвет, срещу което е постъпило възражение от Б.. На проведено заседание на Факултетния съвет на Стопански факултет на 12.05.2015г. е прието Решение, на база взето решение на катедра „Икономика“ и доклад от проф. П. Д. Б. да бъде отчислен от докторантурата си без право на защита. На база последното е издадена и оспорената в настоящето производство Заповед.

При така установеното по фактите, съдът намира, че заповедта се явява незаконосъобразна, но не по съображенията, изложени в жалбата.

Следва да бъде отбелязано, че съдът намира, че приема за доказани фактите и обстоятелствата, изложени в мотивната част на заповедта, а именно- че лицето не е направило обзор на научната литература и проучване на международния опит. Изложените в тази насока твърдения в жалбата не опровергават така установеното. Полагането на изпит, конспектът на който включва богата литература, под формата на приложение – списък към него, на първо място не доказва прочитането ѝ, на второ място касае друго и отделно задължение във връзка с докторската програма. Не се представиха доказателства, че лицето е правилно проучване или обзор под каквато и да било форма. Нещо повече, самият жалбоподател не твърди обратното, а просто

посочва, че е положил изпит, във връзка с който се е подготвил с посочената в конспекта литература.

Според съда се установява и второто основание, визирано в заповедта. Няма спор, че лицето не е упражнявало преподавателска работа, като мотивите за това са ирелевантни. Аналогично е положението с липсата на участие в семинари и конференции, като този факт не се и оспорва от жалбоподателя. Изложените мотиви относно задължителния семинар водят до извод за полагане на минимални усилия от страна на лицето в посока покриване на нормативно предвиденото, без желание или данни за допълнително развитие и не опровергават факта на пасивност у докторанта. Няма спор, че не са представяни и тримесечни отчети, като принципното становище на лицето за необходимостта от тях, в каквато насока са изложените в жалбата мотиви в тази част, също се явяват ирелевантни. Съдът прие по делото брой 6 от 2015г. на списание „Геополитика“, в което е публикувана статия от настоящия жалбоподател с наименование „Неопротекционизмът: теория на секторната глобализация“, като приема, а и не се твърди, че лицето е правило други разработки или публикации. Соченото от него, че последното следва да е към края на докторантурата не почива на никакво нормативно или друго основание, а изразява лично виждане.

Заповедта е издадена от компетентен орган и не са нарушени административнопроизводствените правила при издаването ѝ, противно на изложеното в жалбата. Лицето е запознато с индивидуалния си план на обучение и на всеки един етап от производството е уведомявано, съответно са съобразявани и възраженията му, в това число и срещу атестацията.

По мнение на съда обаче, органът е приложил несъответно материалния закон, поради което заповедта следва да бъде отменена. Приложената от органа норма е тази на чл. 72, ал.2, т. 2 от Закона за висшето образование.

По силата на [чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗВО](#), студент, докторант или специализант се отстранява от висшето училище за определен срок при системно неизпълнение на задълженията си по учебния план или правилниците на висшето училище. С оглед данните по делото е налице основание за директно приложение на законовата разпоредба, поради системно неизпълнение задълженията по учебен план. Въпреки това обаче, същата предвижда като допустима санкция в подобна хипотеза отстраняването на докторанта за определен срок, а не отчисляването му без право на защита. П. на [чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗВО](#) се изразява в отстраняване на докторанта за определен срок, след изтичането на който той може да продължи академичната дейност, респ. при наличие на последващи положителни предпоставки, да упражни правото си на защита. Приложението на нормата няма правопрекратяващ за докторанта ефект, поради което налагането на санкция с безсрочен характер от страна на ректора на С. университет се явява незаконосъобразно.

Цитираната норма предвиждаща хипотези за отчисляване на докторант, различни от изчерпателно изброените в закона условия, отива отвъд нормативно предвиденото, дописвайки една изчерпателна законова уредба, поради което е и неприложима. От друга страна, разпоредбата на [чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗВО](#), предвиждаща именно санкция за системно неспазване учебния план или правилника на учебното заведение, не допуска прекратяване на правата, респ. безсрочно отчисляване на докторанта, а налага неговото отчисляване за определен срок. Поради това, приложената норма на чл. 61 ал.1 и ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. К. О.“, следва да се остави неприложена

на основание [чл. 5, ал. 1 АПК](#).

Предвиденото в специалния закон временно отстраняване има характера на преустановителна принудителна административна мярка по смисъла на [чл. 22 от Закона за административните нарушения и административните наказания](#) (ЗАНН), като съгласно императивната норма на [чл. 23 с. 3](#), случаите, когато могат да се прилагат принудителни административни мерки, техният вид, органите, които ги прилагат, и начинът за тяхното приложение, както и редът за тяхното обжалване се уреждат в съответния закон или указ. С оглед обстоятелството, че мерките се изразяват в едностранно неблагоприятно засягане на правната сфера на лицата и са свързани с ограничаването на права, уредбата им с подзаконов нормативен акт не се допуска.

По изложените съображения, заповедта следва да бъде отменена, като постановена в противоречие с приложимия материален закон.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № РД-20-1337/15.09.2015г. на Ректора на Софийски университет „С. К. О.“, с която Д. М. Б. е отстранен като редовен докторант към Катедра „Икономика“ при Стопански факултет.

Решението подлежи на оспорване пред ВАС в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: